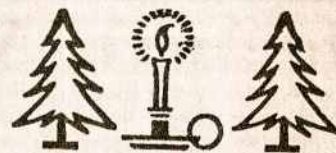

TĖVIŠKĖS AIDAI

KALĖDŲ SVEIKINIMAI

Jau artinasi Kalėdų šventės. Savo gimines, draugus, artimuosius, organizacijos savo narius pasveikinkime per „Tėviškės Aidus“. Trumpas, tradicinis sveikinimas \$10, atsiunčiant kartu su sveikinimais, kurie bus atspausdinti „TA“ Kalėdų laidoje. Nelaukime paskutinės dienos, jau dabar iš anksto atsiųskime sveikinimus ir rūpesčiai dings.

Apmokėtus sveikinimus atsiųsti iki gruodžio 1 d., nes juos reikia sugrupuoti prieš leidžiant į kompiuterį.

Prašome visų skaitytojų prisijusti prenumeratą už ateinančius metus, o dar neapsimokėję už šiuos metus, nuosirdžiai prašome nebedelsti.

„Tėviškės Aidų“ Redakcija
ir Administracija

Nr 43 (1780) 1991 m. lapkričio mėn. 5 d. XXXVI METAI Melbourne

Nežinojau, kad esu Lietuvai reikalinga

Rašo Danutė Baltutytė

Kai pradėjau dirbti Lietuvoje, t.y. praeitais metais liepos mėnesi, negalvojau, kad mano darbas su invalidais vaikais pasidarys dalis *mano gyvenimo*. Tada dar nepažinojau padėties Lietuvoje, nemaniau, kad galėsiu būti Lietuvai reikalinga. Siandien gali pasakyti, kad kiekvienas lietuvis išeivijoje su savo patirtimi, su savo žiniomis gali būti labai naudingas šiam mažam krašteliui, ypač dabartiniu metu, kai Lietuva jau yra pasaulio pripažinta nepriklausoma.

Invalidų vaikų srityje darbas vyksta. Prisimenu, kai pradėjau dirbti šioje srityje. Tada nebuvo, arba labai mažai, skiriamas dėmesys invalidams vaikams. Buvo tik keletas žmonių, kurie nuosirdžiai norėjo padėti invalidams vaikams; įkurti jiems ugdymo įstaigas, poilsio vietas, suteikti galimybes gydytis normaliose ligoninėse, t.y. psichiatrinėse.

Visuomenė abejingai žiūrėjo į šiuos nelaimingus vaikus: „Kam jiems reikia ugdymo, stovyklų, poilsio namų ir t.t.“

Vilniuje, Savanorių prospekte buvo įkurtas reabilitacinis darželis vaikams psichiškai atsilikusiems. Šis darželis šildo vandenį savo namuose ir neturi dujų. Darželyje yra 14 vaikų. Vilniuje veikia dar du darželiai vaikams su cerebraliu paralyžiumi ir kitom ortopediniomis problemomis. Tai dauguma vaikų, kurie vaikšto, kalba ir turi tik lengvą protinį sutrikimą. O ką daryti tėvams, kurių vaikai nevaikšto, nekalba ir turi aukšto laipsnio protinį atsilikimą?

Siais metais, sausio mėnesį dr. Dainiaus Pūro iniciatyva buvo įkurtas prie Vilniaus universiteto vaikų psichinis sveikatos centras. Centras yra respublikinis, reikią jis

Ruošiami išsiuntimui žaislai ir reikmenys invalidams vaikams Lietuvoje. Iš kairės: Dana Baltutytė ir Kylie Inwood, terapeutė, kuri šiais metais vyksta į Lietuvą dirbti su invalidais vaikais.

priima vaikus iš visos Lietuvos. Centro pagrindinė užduotis yra paruošti specialistus, kad jie galėtų atlikti tyrimus; rinkti įvairius duomenis, statistiką, paruošti ugdymo programas Lietuvos švietimo ir sveikatos ministerijoms. Šiuo metu Centre dirba psichologai, logopedai, defektologai, auklėtojai, vaikų psichiatrai, medicinos seselės ir kiti specialistai. Dirbu tarp jų ir aš. Mano žinios yra labai vertinamos ir naudingos. Daug laiko praleidžiu versdama iš anglų kalbos į lietuvių atsivežtą literatūrą apie invalidų vaikų auklėjimą, ugdymą ir priežiūrą.

Centre prie universiteto daug dirbama, bandant išvystyti vaiko buitinius įgūdžius; tualetu naudojimą, apsirengimą, valgio pasigaminimą, nusiprausimą ir t.t.

Centro darbuotojai kiekvieną dieną diskutuoja įvairias darbo ir ugdymo problemas. O problemų daugybė, ne tik su vaikais, bet ir su vaikų tėvais. Iki šiol Lietuvoje

gydytojai tėvams sakė, kad jie geriau atiduotų psichiniai nesveikus vaikus į internatą, nes gyvenimas su jais gali būti „pragaras“. Pakeisti tiek metų vyravusią pažiūrą į psichiniai nesveikus vaikus yra nepaprastai sunkus ir ilgas procesas.

Centras randasi Valakampiuose, viduryje miško, maždaug 8 km. nuo Vilniaus miesto centro. Susisiekimas labai nepatogus. Geriausia vykti privačiu automobiliu, arba atvažiuavus autobusu eiti apie pusvalandį pėsčiomis per mišką. Centras priklauso trims ministerijoms: Kultūros ir švietimo, Socialinės apsaugos ir Sveikatos apsaugos. Šiuo metu jį išlaiko Sveikatos apsaugos ministerija, todėl Centras yra daugiau gydymo, o ne ugdymo įstaiga. Socialinės apsaugos ministerija tik paskolino patalpas. Jos nėra pritaikytos invalidams vaikams, tai anksčiau buvusių aukštųjų partijos pareigūnų vilos. Centrai yra paskirti 6 butai, trijose

laitynėse (aukštuose). Jei vaikas nevaikšto, tėvai ar Centro personalas turi jį laiptais užnešti. Yra ir daugiau butų, kuriuose tėvai ir vaikai apsigyvena iki yra gydomi ar konsultuojami vaikai, bandant nustatyti ar paruošti jų ugdymo programas. Nepavykus per dvi ar tris savaites nustatyti vaiko sutrikimo laipsnį, tėvai vaiką palieka Centre. Centre nuolatiniai gyventi gali tiksliai 22 vaikai.

Nors Centras yra pavadintas „universitetiniu“, jame dirba tik vienas universiteto specialistas. Universitetas aiškina, kad dėl finansų stokos negali daugiau skirti etatų ar gerinti esamą padėtį.

Vilniaus miesto savivaldybės švietimo skyrius buvo pažadėjęs perleisti Algirdo gatvėje esantį darželį, kuriame būtų įruoštas Ugdymo centras Vilniaus invalidams vaikams. Deja, tai neįvyko, nes patalpos buvo perduotos vokiečiams. Vilniaus savivaldybė paskyrė nemažas patalpas Karoliniškėse (Vilniaus priemiestis), bet jos tiksliai pusiau atremontuotos. Be to, bendrijos „Viltis“ atstovai ir specialistai liepos mėnesį apžiūrėjo šias patalpas ir rado, kad jos nėra pritaikytos invalidams. Smaurus durys, sėdintiems vežimėliuose vaikams neįmanoma pravažiuoti, nėra rampų, tualetai neprivažiuojami, aukštos vonios ir t.t. Vilniaus miesto savivaldybė sutiko paremti

(Nukelta į 3 p s l)

Atkurti diplomatiniai santykiai su Vatikanu

Vakar diplomatiniai santykių tarp Lietuvos Respublikos ir Šventojo Sosto atkūrimo deklaraciją Vilniuje pasirašė Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministras Algirdas Saudargas ir Šv. Tevo įgaliotinis arkivyskupas Audrys Juozas Bačkis. Jo Eminencija A. J. Bačkis įteikė A. Saudargui Šv. Tevo medalį. Iškilmingoje ceremonijoje dalyvavo vyskupai iš visų šešių Lietuvos vyskupijų.

Raimundo Suikos nuotr.

Lietuva Australų televizijoje

IVYKIAI

P. Couchman norėjo susitikti su narsiais lietuviais, kurie su užsispyrimu ir aukom atgavo savo krašto nepriklausomybę. Kartu jis norėjo iš jų sužinoti apie tai, ką jie galvoja apie Lietuvos ateitį. Kaip mūsų šalis planuoja savo ekonominį gyvenimą, kuris iki dabar yra surištas su Rusijos rinka ir žaliavų teikimu?

P. Couchman pradėjo savo programą su perdavimu mūsų tautos kovos vaizdų: televizijos bokšto žudynėm, žuvusių laidotuvių, barikadom prie parlamento. Įspūdinga ir didinga. Sekė pasikalbėjimas su gal šimtaine liaudies žmonių, kurie atsakinėjo į klausimas apie jų gyvenimo sunkumus ir apie tai, ką jie galvoja apie šalies ateitį. Visa eilė pasisakusių patvirtino nemalonią tiesą, kad niekas nežino, kaip Lietuva taps nepriklausoma ir jos ekonominiame gyvenime. Nors visi atrodė pasiryžę pakelti sunkumus surištus su nepriklausomos valstybės atstatymu, nei vienas negalėjo paaiškinti, kaip tą ekonominę nepriklausomybę mes atsikovosim. Be šio pagrindinio atsakymo programa buvo užbaigta netinkancia aimanavimo daina.

Gaila, kad nebuvo paklausti dabartiniai vadai, kaip jie galvoja tai atsiekti. Nors jiems reiktų turėti kokį nors nepriklausomos ekonomijos atsiekimo planą. O gal ir jie nežino?

Iš vieno žurnalisto pasisakymo, kuriam publika pritarė papojimu, paaiškėjo, kad privačiom įmonėm reikia duoti kyšius, jei nori gauti medžiagų ar kitų „paslaugų“. Užsieniečių žiūrovui turėjo susidaryti vaizdas, kad po nepriklausomybės atgavimo mūsų tauta yra pasiryžus „kaip nors“ pragyventi, bet kol kas nežino kaip, o taip pat nėra tinkamų sąlygų privatinai iniciatyvai.

Mum patiem darosi dar neramiai, nes mes turime kitų tiesioginių žinių iš mūsų krašto ir taip pat suprantame, kad anarchija S. Sąjungoj yra pavojinga mūsų šaliai, ypač, kol ten randasi sovietų divizijos.

Nesvetimos mums yra ir vidaus problemos. Prieš porą savaitių Lietuvos Mokslų akademijos narys prof. Grigas kreipėsi į LAT deputatus per atvirą laišką spaudoje, kviesdamas juos pergaltuoti nuosavybės atgavimo įstatymą ir valstybinių ūkių ardymą. Kitaip, sako jis, galim prieiti prie ekonominių ir socialinių problemų. Minėtas profesorius aštriai kritikuoja vyriausybės nesugebėjimą nenorą pašalinti esamą betvarkę ir taip pat tolerancijos stoką nuomonėm, kurios nesutinka su dabartinių vadų vedama linija. Opozicija ne tik neapsaugoma nuo chuliganų užpuolimų, bet dar yra puolama

Rašo Dr. Jonas Kunca

pačios vyriausybės.

Nuo šių metų pabaigos Rusijos naftos kainos pakils 400%. Tai irgi atsilieps į Lietuvos ekonominį gyvenimą. Iš gaunamos informacijos susidaro sekantis vaizdas mūsų krašte: 1) korupcija, biurokratija ir stoka tvarkos dar nemažėja; 2) demokratiniai principai negerbiami; 3) kažin ar turima konkretų ekonominį planą; 4) skubotas teisės į nuosavybę įstatymo išleidimas, berods, tik dar apspunknis problemų našta; 5) Lietuvos prestižas užsieny nukentė nuo žydų ir lenkų kad ir nepagrįstų kaltinimų; 6) padėtis galėtų pablogėti ateinančių metų pradžioj, kai reikės Rusijai mokėti aukštesnes kainas už teikiamus produktus, o gal net atsikaityti tvirta valiuta; 7) Nestabilumas buv. S. Sąjungoj yra pavojingas Lietuvai

saugumui, ypač, kol pačiam krašte trūksta administracinės tvarkos.

Tokios mintys kyla pažūrėjus Couchman'o televizijos programą apie Lietuvą. Tarp kita ko, organizuojant panašius tarptautinio masto reportažus, mūsų žmonės Vilniuje turėtų geriau suplanuoti dalyvių parinkimą. Jų tarpe turi būti, sugeba tinkamai interpretuoti jiems statomus klausimus ir į juos duoti konkretų, aiškų atsakymą, vietoj kalbėjimo aplink ir ne prie temos. Cia privalu pripažinti, kad P. Couchman nuoširdžiai norėjo šia programa mums tik padėti. Jei nesugebėjom išnaudoti geriau tos progos, tai mūsų pačių kaltė.

Išvada: tiek P. Couchman programa, tiek bendra padėtis krašte nedviprasmiškai rodo, kad mums nepakanka pasiryžimo „kaip nors išgyventi“, bet reikia pradėti planingą valstybės politinį ir ekonominį atstatymą.

Prasidėjo kova už Pabaltiečių auksą Britanijoje

Atgavusios nepriklausomybę, Baltijos valstybės nedelsdamos pradėjo dėti pastangas atgauti savo auksą iš Britanijos. Prasidėjus sovietų okupacijai, šis auksas buvo Londone užšaldytas. Bet 1967 metais britų Ministras Pirmininkas Harold Wilson ir Sovietų Premjeras Kosyginas susitarė kaip tuo auksu pasidalinti. Anglijos Bankas auksą konfiskavo ir gautas lėšas panaudojo kompensuoti britų bendroves, nukentėjusias sovietams okupavus Baltijos valstybes.

Pabaltiečių pretenzijas į savo auksą remia dauguma britų laikraščių ir įtakingi politikai. Londono dienraštis The Times (1991.IX.7) primenia, kad britų Vyriausybė dar nepasiūlė atsilyginti Baltijos valstybėms už 14 tonų Londone palikto auksą, kuris dabar vertas apie 112 milijonų svarų apie 180 milijonų dolerių). Anot dienraščio, kadangi Britanija visad tvirtino, jog Baltijos valstybių okupacija yra neteisėta, auksu nusavinimas greičiausiai yra neteisėtas tarptautinės teisės požiūriu „ir bet kuriuo atveju, klaidingas žingsnis“. The Times nuomone, Ministras Pirmininkas John Major turėtų nelaukti, kol pabaltiečiai patrauks Britaniją į Europos Teismą, bet gracingai atsiskaityti bematant.

The Times taip pat praneša, kad už auksą sugrąžinimą kovoja ir Britanijoje veikianti Baltijos Taryba (Baltic Council). Britų užsienio reikalų ministerija pasižadėjo šį klausimą svarstyti „konstruktyviai“, bet jei Britanija atsakys atsilyginti pabaltiečiams, Baltijos Taryba yra pasirošusi šią bylą iškelti Strasbure veikiančiame Europos Teisme.

Tarybos Vicepirm. Sir Frederic Bennett yra įsitikinęs, kad šis teismas parems Baltijos valstybes.

Kai britai su sovietais 1967 metais padarė sandėrį dėl Baltijos valstybių auksą, buvo pakeistas ir britų įstatymas, uždraudžiant bet kokius teisinius žingsnius dėl auksą sugrąžinimo. Sir Bennett, praktikuojantis advokatas ir konstitucinės teisės žinovas, tvirtina, kad šiandien to draudimo nebebus įmanoma išlaikyti. „Jei byla pakliks į Lordų Rūmus, mes manome, kad mes laimėsime“, pareiškė jis. ELTA

Surgute, Tiumenės srityje, vakarų Sibire, areštuotas ankščiau Latvijoje buvusių OMON'o dalinių komendantų pavaduotojas Parfenovas. Jis buvo suimtas ir įkalintas Latvijos valdžios reikalavimu. Parfenovo vadovaujamas OMON'o dalinis buvo evakuotas iš Latvijos ir pasiūstas į Surgutą po nepasisekusio pučo Maskvoje šių metų rugpiūčio devynioliktąją. Areštuotas sovietų karininkas yra kaltinamas bandymu šių metų sausio mėnesį nuversti konstitucinę Latvijos valdžią. Kaip žinoma, Omonininkai Rygoje, tuoj po sausio tryliktosios tragiškų įvykių Vilniuje, užpuolė ir okupavo Latvijos vidaus reikalų ministerijos rūmus, per puolimą nuzudė penkis asmenis.

Latvija paskelbė, kad nauji Latvijos pinigai, Latai, bus spausdinami Vokietijoje. Į apyvartą latus turėtų būti paleistas antroj 1992 metų pusėj. Prieš naujos valiutos įvedimą turės būti sukurtas ekonominio stabilumo fondas. Latvija supranta, kad jos valiutos įvedimas gali sustiprinti infliacijos procesą kitose respublikose ir pasirošusi su jomis aptarti šią problemą - pareiškė Latvijos ministras pirmininkas Godmanis.

Specialus Apaštalo sosto atstovas, arkivyskupas Audrys Bačkis rugsejo 30 dieną Vilniuje, o spalio 1 dieną Rygoje pasirašė dokumentus dėl Apaštalo Sosto ir Lietuvos bei Latvijos siekio atkurti diplomatinis santykius. Spalio 3 dieną tokio pat turinio dokumentą arkivyskupas Bačkis, kartu su Estijos užsienio reikalų viceministru Limets pasirašė Taline.

Lietuvos ministras pirmininkas Gediminas Vagnorius, po susitikimo Bonnoje su Vokietijos užsienio reikalų ministru Genscher'iu, pasidžiaugė, kad federacinė Vokietija veiksmingai parėmė Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių įsijungimą į Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferenciją, pasakė, kad jo vizitas Bonnoje atvers naują tarpinį Lietuvos ir Vokietijos santykiuose. Premjeras Vagnorius jau susitiko su vokiečių vėlininkais ir bankų atstovais, pasimatys su iš Amerikos sugrįžusiu kancleriu Kohl'iu.

Skoderyje, Albanijoje, šiomis dienomis bus atidaryta pirmoji šiame krašte kunigų seminarija. Visą įrangą naujai seminarijai: buitinius įrenginius, mokslo priemones ir literatūrą parūpino Italijos vyskupų konferencija. Pirmąjį kursą naujoje Albanijos kunigų seminarijoje šiemet pradės 30 seminaristų.

Lietuvos vyriausybės atstovas Maskvoje Egidijus Bičkauskas sovietinei spaudai duotame interviu pasakė, kad Lietuva neturi jokių pretenzijų valstybinių sienų klausimais, bet pridūrė, kad valstybinės sienos vis dėlto egzistuoja, dėl to tarp Lietuvos ir Sovietų Sąjungos turės būti įvesta visų sistema tiem piliečiam, kurie norės keliauti iš vienos šalies į kitą. Per interviu kalbėdamas apie tautinių mažumų problemą Lietuvoje, Bičkauskas pažymėjo, kad po nepriklausomybės paskelbimo Lietuva, galbūt, su nepakankamu dėmesiu atsiliepė į Lietuvos gyvenančių lenkų reikalavimus, bet dabar padarytoji klaida yra atitaisoma, pasakė Bičkauskas.

Saudo Arabija ir Filipinai pripažino nepriklausomas Pabaltijo valstybes, pareiškė norą su jomis užmegzti ir vystyti diplomatinis ir kitokius santykius. Pabaltijo valstybes pripažino Laosas.

Svento Pranciškaus gimtinėje veikiančio tarptautinio taikos centro delegacija išvyko į New Yorką, kur paragins Jungtinių Tautų organizaciją paskelbti Taikos Tūkstantmetį. Centro pirmininkas Gianfranco Costa, informuodamas žurnalistus apie šią taikos iniciatyvą, pasakė, jog sekančiame tūkstantmetyje neturės būti susiskaldymo į priešingas stovyklas, neturės būti nei karinių konfliktų: pasaulis iš tiesų turės remtis visuotinės santarvės idealu.

Vilniuje posėdžiaus Baltijos valstybių taryba. Numatoma pasvarstyti bendrą Estijos, Latvijos ir Lietuvos poziciją derybose su Sovietų sąjunga. Taip pat bus aptartos kolektyvinio trijų valstybių saugumo problemos. Kaip pranešė Latvijos parlamento atstovas spaudai, numatoma sukurti trijų valstybių parlamentinį organą ir sukurti bendrą muitinių sistemą.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 376 7355
LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius Kazys Mleidažys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$30. Kituose kraštuose \$35. Atskiras numeris \$1.00. Skelbimai už skilties vieną cm. - \$2.00. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taiso savo nuožūra.

Published by Val. Čižauskas
38 Coghlan St., Nidre, 3042
President of the Lithuanian
Catholic Federation

Prieš keletą metų švenčiant 100 metų nuo Lenino gimimo, komunistų ir jų draugų svetimtaučių spaudoje buvo nepaprastai išaukštintas Leninas, o Jungtinių Tautų sesijoje jis buvo pagerbtas kaip kilniausias šio šimtmečio žmogus ir paskelbtas „Zmonijos geradaris“. Tie kurie kėlė ranką už šį nutarimą manau žinojo tikrą tiesą apie tą „geradarį“, bet neturėjo pilietinės drąsos pasipriešinti prieš melą.

Apie tai, kad jis 1917 metais nuvertė teisėtą Kerenskiio demokratine Rusijos vyriausybę ir įvedė „Proletariato diktatūrą“, niekas nekabėjo, o tie kurie išdrįso apie tai pasakyti, buvo apšaukti bepročiais, fašistais arba tiesiog antisemitais. Niekas taip pat neminėjo, kad jo įsakymu buvo šaudomi be teismo balsagvardiečiai belaisviai ir karininkams su vinimis prikalami antpečiai. Nutylėjo taip pat ir Kronštato tvirtovės jūrininkų tragedija, kurie pirmieji su Eurora laivo salvėmis padėjo užimti Petrogradą, bet vėliau pastebėję apgaulę, pareikalavo demokratinį laisvų, visi buvo virš 20.000 sušaudyti ir pastumti po Suomijos įlankos ledu.

Dabar Boris Jeltsino spaudos sekretorius dalyvauja prie komunistų partijos centrinių archybvų ir ypatingai Lenino raštų tikrinimo, kurie parodo, kad jis nebuvo joks „Zmonijos geradaris“, bet paprastas politinis uzurpatorius, kuris siekdamas neribotos valdžios išnaudojo visas priemones, net ir teroristinius aktus savo tikslui atsiekti. Jau atrasti raštai ir dokumentai kurie įrodo, kad Leninas vykdė teroristinius veiksmus prieš Indiją, Afganistaną, Angliją, Persiją (dabartinį Iraną), Turkiją ir Graikiją.

1920 m. Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje buvo suorganizuoti maži sukilimai, bet jie nepasisekė, nes neturėjo gyventojų pritarimo. Leninas viename rašte siūlė raudonajai armijai įsibriauti į Estiją ir Latviją iki 20 klm. ir už bausmę sušaudyti po 1.000 ūkininkų, kunigų ir valstybės tarnautojų ir už kiekvieną pakartą „liaudies priešą“ kareiviams duoti pinigines premijos. Į Lietuvą įsibriauti nesūlė, nes lenkams užėmus Vilnių, mes su Rusija bendros sienos neturėjome.

Kitame rašte Leninas su pašaipa rašo apie socializmą ir „Proletariato diktatūrą“, kad tai nieko nesiskiria nuo keletos žmonių prievartinės diktatūros kaip ir kapitalistų kraštuose. Jis visur bandė pakenkti esamai laisvų valstybių santvarkai ir organizavo komunistų pogrindį, kuris knisosi po tų laisvų valstybių pamatais.

Vienas dokumentas atskleidžia Lenino žiaurumą. Kada prasidėjo žemės ūkio kolektyvizacija, daug ūkininkų rašė vyriausybei skundus dėl jų ūkių išdraskymo. Vienoje byloje yra apie 100 ūkininkų laiškų kurie skundžiasi dėl jų žemės atėmimo ir klausia kas pasidarė iš Rusijai pažadėtų laisvių? Visi protesto laiškus rašiusieji, Lenino įsakymu buvo sušaudyti. Lenino tėvas buvo kalmukų kilmės, todėl ir jis paveldėjo azijatišką žiaurumą ir sugebėjimą visus apgauti.

Daugumas Rusijos vyriausybės atstovų norėtų, kad slaptai Lenino archybai ir paliktų slapti, nes tai atskleidus paaikštėtų kokios tautybės ir kokios moralės žmonės sėdėjo valdžioje ir Leninas nebuvo

LENINAS BE KAUKĖS

Rašo Albinas Pocius

joks idealistas, bet gudrus apgavikas ir rusų tautos uzurpatorius. Jungtinės Tautos taip pat turėtų jam atimti „Zmonijos geradario“ titulą ir pasmerkti jo diktatūrą. Jungtinėse Tautuose, kur bandoma praktikuoti demokratinės santvarkos principus, neturėtų būti gerbiami diktatoriai ir nekaltų žmonių žudikai.

Šiandien žmonės kurie nori išgelbėti savo sukurta komunizmą ir Lenino „šlovę“, visą kaltę verčia ant Stalino galvos, bet neturime mes pamiršti, kad Stalinas buvo Lenino mokinys ir nors jis nužudė daug daugiau negu jo mokytojas, bet tas neišteisina Lenino, kurio įsakymu irgi nužudyta milijonai žmonių ir įsteigtos pirmosios koncentracijos stovyklos ir valstybiniu mastu naudota vergų darbo jėga.

Zmonija turėtų būti dėkinga, kad Boris Jeltsin įsakė atidaryti Komunistų partijos rūmuose paslėptus Lenino archyvus. Tai bus bent moralinis atpildas tiems, kurie žuvo kasdami Baltosios jūros ir Volgos kanalus arba savo kaulais nuklojo Sibiro taigas. Mums išeiviams irgi malonu, kad pasaulis sužinos tikrą tiesą, nes per 50 metų, kada tik bandėme skelbti žmonijai apie komunizmo pavojų, Lenino garbintojai mus apšaukdavo naciais, fašistais ir liaudies priešais. Dabar griūvant sovietinei imperijai, visi mato, kad tiesa buvo mūsų pusėje. Melas iš pradžių laimi, nes naudoja visas propagandos neleistinas priemones, bet galutinėje išvadoje, tiesa visada laimi. Lietuviškas priežodis sako: su melu toli nenuėsi.

Dabartiniu metu Amerikoje,

Kanadoje, Anglijoje ir mūsų Australijoje keliami tariamųjų karo nusikaltėlių teismai yra daromi ne dėl bausmės už jų tariamus nusikaltimus, bet dėl noro pagelbėti komunistams ir diskriminuoti prieš komunizmą kovojančias išeivius bendruomenes. Jie aišina, kad norima bausti už nusikaltimus prieš žmoniškumą, bet tada turėtų bausti ir už nusikaltimus Stalino laikais, bet dabar neleidžia liesti Katyno, Červenės, Rainių, Pravieniškių ir Panevėžio žudikus. Baudžiant tik vienos pusės nusikaltėlius, įstatymas jau pasidaro neteisėtas ir rasistinis, o rasizmas kaip žinome yra baudžiamas. Tie kurie vykdo rasistinius įstatymus, patys turėtų būti baudžiami pagal Jungtinių Tautų nuostatus už rasistinę diskriminaciją. Išeiviai turėtų parodyti politinį susipratimą ir už partijas, kurios organizuoja rasistinius teismus per sekancius rinkimus nebaustu.

Nežinojau, kad esu Lietuvai reikalinga

(Atkelta iš 1 p s l)

patalpų pertvarkymą; pritaikyti jas invalidams vaikams. Architektai jau yra paruošę projektą, kuriam įvykdyti reikia apie pusę milijono rublių, t.y. australiškų 20 tūkst. dolerių. Paskutiniu metu labai pabrango statybinės medžiagos. Dėl finansų stokos, šis projektas yra laikinai sustojęs.

Svietimo ir Kultūros ministerijos stengiasi patalpinti sunkiai psichiniai atsilikusias vaikus į pagelbines mokyklas. Rugsėjo mėnesį buvo numatyta atidaryti penkias klases Vilniaus pagelbinėse mokyklose. Atidarytos tikait trys klases lengvo protinio sutrikimo vaikams. Šie vaikai gali patys miesto transportu atvykti į mokyklą. Be to, žadama įruošti „kampelius“, kuriuose jie bus mokomi savarankiškumo ir įvairių rankdarbių. Numatomas ir gyvulių kampelis, kur vaikai mokysis prižiūrėti juos, tuo pačiu ugdyt atsakomybės jausmą.

Rugsėjo mėnesį Centro direktorius ir keli „Viltis“ draugijos atstovai nuvyko į Vokietiją pasižiūrėti, kaip ten dirba panašūs centrai. Jie grįžo pilni įvairiausių idėjų, o taip pat iš Australijos lietuvių suaukotų pinigų įsigyjo naujų priemonių vaikų ugdymui.

Kadangi Vilniaus miesto invalidų vaikų ugdymo centras nėra įkurtas, visos priemonės atvežtos iš Australijos yra labai sėkmingai naudojamos universiteto Centre, Valakampiuose. Jūsų aukomis nupirktos priemonės padeda iširti vaiko galimybes ir ugdyti savarankiškumą.

Reiškiu nuoširdžią padėką „Viltis“ draugijos vardu visiems, kurie paremė mano darbą ir pasitikėjote manimi.

Dėkoju „Melbournio būreliui“, vadovaujamam Monikos Ziogienės, kuris per Zitą Prašmuntaitę paaukojo 3.5 tūkst. dolerių. Ačiū Dagiams iš Brisbanės, Mackevičienei, Laimai Mucienikaitei ir Melb. Kat. Mot. d-jai.

Siuo metu Lietuvoje visi

stengiasi dirbti, nes tik dirbantieji gauna ne tik algą, bet ir talonus, kurie buvo įvesti liepos mėnesį. Be talonų neįmanoma pirkti buitinių prekių; rūbų avalinės baldų, indų ir t.t.

Malonu, kad dabar Lietuvoje yra steigiamos klasės psichiškai nesveikiems vaikams. Klasės jau veikia Kaune, Telšiuose, Plungėje, Šiauliuose ir kitur. Svarbiausia, kad atsiranda vis daugiau norinčių padėti invalidams vaikams. Keičiasi ir visuomenės požiūris į juos, tai jau didelis nuopelnas žmonių, kurie pradėjo šį sunkų ir nedėkingą darbą prieš porą metų.

Turint daugiau finansų būtų įmanoma sudaryti sąlygas Lietuvos specialistams išvykti į užsienį ir susipažinti su darbo sąlygomis ir priemonėmis invalidų vaikų srityje. Spalio mėnesį žada iš JAV atvykti psichologė, o lapkričio, laukiame

terapeutės, t.y. „occupational therapist“ iš Australijos.

Po 50 metų Lietuva išsivadavo iš vergijos ir tapo nepriklausoma. Manau, kad išeivijos lietuvių uždaviny yra kuo daugiau padėti atsistatančiai Lietuvai.

Šia proga kreipiuosi į Australijos lietuvių jaunimą, ypač įsigijusių profesiją ar amatą, atvykti į Lietuvą ir bent pusmetį padirbėti. Nors Australijos ir Lietuvos gyvenimo sąlygos yra skirtingos, bet pasijusite reikalingi ir naudingi, suteikdami Lietuvai neįkainuojamą pagalbą. Jūsų žinių ir patirties laukia Lietuvai.

Norintiems daugiau informacijų apie darbą ir gyvenimą mielai suteikiu. Prašau rašyti man šiuo adresu: telefonas 730815.

Danutė Baltutytė,
57-3 D.Poškos g-vė,
Vilnius 232004, Lithuania.

Sėkmingas vizitas Vokietijoje

Vilniaus aerouoste nusileido Vyriausybės lėktuvus, kuriuo iš Vokietijos grįžo Lietuvos premjeras Gediminas Vagnorius ir jį lydėjusi 10 žmonių delegacija. Prie lėktuvo paprašė ministrą pirmininką trumpai apibūdinti vizitą ir jo rezultatus.

Vizitas buvo labai sėkmingas, - pasakė G. Vagnorius. - Pačiu aukščiausiu lygiu aptarėm visą kompleksą problemų: ir karinių, ir ekonominių, ir politinių. Mes pateikėm savo siūlymus, kuriuos kita pusė pažadėjo atidžiai išnagrinėti. Netrukus turėtų būti pasirašyta dvišalė sutartis su Vokietija. Pirmiausiai - prekybos ir užsienio investicijų apsaugos srityje. Dabar prasidės konsultacijos dėl konkrečių dalykų. Na, o rimti komersantai ir verslininkai čia pasirodys, jų žodžiaisariant, tik tada, kai baigsim pertvarkyti bankus, per kuriuos tie komersantai galės su mumis bendrauti, be to, jeigu, kaip tikimės, dar šiemet pereisime prie rinkos.

Vokietija be jokių išlygų remia

mūsų dalyvavimą EEB, iš pradžių, žinoma, asocijuotos sutarties pagrindu. Kancleris H. Kohlis pažadėjo veikti ir kitas valstybes, kad jos šiuo klausimu paremtų Lietuvą.

Sudarysime ne tik prekybinę sutartį. Susitarėm dėl paramos Lietuvai pereinant į rinkos santykius. Mūsų žmonės turės galimybių mokytis, stažuoti. Keisimės ekspertais, specialistais. Tikimės pagalbos bankininkystės reikaluose. Tik nereikia tikėtis, kad kas nors atvežs mums prekių. O šiaip bet kokia kita pagalba, ypač jei ji grindžiama bendradarbiavimu, bus suteikta.

Mūsų pasiūlymai nebuvo prašymai duoti pinigų. Pasiūlymus pateikėm taip, kad jie būtų naudingi ir Vokietijai.

Mes galėtume tarpininkauti parduodant kai kurias prekes Sovietų Sąjungoj. Sutartį su Vokietija, manau, pasirašysime šiemet. T. Srėbalius („LA“ Nr. 190)

Pagal tarptautinių ekonomistų ir bankų informaciją, P. Amerikos šalyse pradeda gerėti iki šiol pašlijus ekonomija. Tai vyksta dėka vykdomo protingų ekonominių planų. Tarp atsigauančių ekonominių yra Meksika, Venecuela, Čilė ir Argentina.

Sveikiname gerb. kun. dr. Praną Dauknį gimtadienio proga ir linkime gausios Dievo Palaimos.

Melbournio Lietuvių Parapijos taryba

Šiluvos Dievo Motinos Kopyčia Amerikoje

Daug lietuvių iš visos Amerikos suvažiavo į Vašingtoną, kur vyks Šiluvos Dievo Motinos lietuvių kopyčios didžiojoje Marijos amerikiečių šventovėje pašventinimo 25-erių metų jubiliejaus iškilmės. Jos buvo pradėtos simpoziumu „Dvidešimtojo amžiaus kankiniai - lietuvių katalikų skaudūs patyrimai.“ Pagrindiniu kalbėtoju simpoziume buvo iš Lietuvos atvykęs Kauno vyskupas pagelbininkas, buvęs pažinęs kalinys Sigitas Tamkevičius. Po jo vyks religinės muzikos koncertas, kurį atliks plačiai pagarsėjęs Čikagos lietuvių dainos ansamblis „Dainava“ ir iš Lietuvos atvykęs pianistas Povilas Stravinskas. Marijos Nekalto Prasdėjimo didžiojoje amerikiečių šventovėje vyks iškilmingos pamaldos: Mišias iškilmėms Vašingtono arkivyskupas kardinolas Hickey, apaštalinis pranciškas Jungtinėse Amerikos valstybėse arkivyskupas Cacciavillan, Oklahomos arkivyskupas Karlis Saladka, Kauno vyskupas pagelbininkas Sigitas Tamkevičius, užsienio lietuvių vyskupas Paulius Baltakis ir vyskupas Antanas Deksnys. Šiluvos Dievo Motinos lietuvių kopyčia amerikiečių tautinėje šventovėje Vašingtone buvo pašventinta 1966-ais metais rugsėjo ketvirtą.

Kopyčios įrengimu ir konsekracija prieš 25-erius metus Amerikos lietuvių katalikai išpildė vieną didžiųjų savo troškimų - įnešti svarbiausią lietuvių tautos šventovę - Šiluvą drauge su švenčiausiomis lietuvių tautos viltimis į katalikiškos Amerikos širdį - Vašingtono Dievo Motinos baziliką. Kopyčioje Vašingtone žymiausi lietuvių menininkai pavaizdavo - šalia Šiluvos, - ir kitas pagrindines lietuvių šventoves. Labai ryškiai čia matosi Vilniaus Aušros Vartai su Gedimino pilimi ir katedra. Kopyčios sienose spindinčiomis mozaikomis išreikštas lietuvių tautos istorinis kancios ir kovos kelias. Kiekvienas lankantis šią Marijos šventovę Vašingtone, o ją aplankančiųjų yra milijonai, turi progos iš meniškų paveikslų išskaityti svarbiausius Lietuvos istorijos laikotarpius nuo Mindaugo laikų iki heroiško tautos pasipriešinimo epochos. Iš Šiluvos kopyčios Vašingtone pasauliui kalba lietuvių tautos didvyriai ir kankiniai, menininkai, kūrėjai ir šventieji, Sibiro tremtiniai ir visa lietuvių tauta ištvermingai, nepalaužiamai tikėjusi į Lietuvos prisikėlimą, kuris šiandien yra tapęs tikrove.

Prieš dvidešimt perkerius metus konsekruojant Šiluvos lietuvių kopyčią Vašingtone, tuometinis Popiežius Paulius VI-asis parašė laišką konsekracijos iškilmėse dalyvavusiems lietuviams, ta proga padėsinančiu žodžiu kreipėsi ir į visą lietuvių tautą. Jūsų lietuviškoji kopyčia rašė Paulius VI-tasis, vėl nauju būdu išreikš jūsų meilę Marijai, iškalbingai liudys apie garbingą jūsų tautos istoriją, apie jos ištikimybę ne tik tautiniam idealui, bet ir religiniam tikėjimui. Toliau Paulius VI-asis savo laiške rašė: Kaip praityje meilė ir ištikimybė švenčiausiai Mergelei skleidė šviesą jūsų tautos kelyje, tiek gerovės bei laimės, tiek skausmo bei nelaimių laikotarpiuose, taip toji meilė ir

ištikimybė tebūnie Lietuvai šviesios ateities laidas ir garantija. Mes tvirtai tikime, rašė lietuviams Paulius VI-asis, kad Dievas per Marijos užtarimą išklausys lietuvių maldų. Praėjus dvidešimt penkeriems metams nuo Šiluvos kopyčios pašventinimo, lietuvių iš visos Amerikos susirinkę į Dievo Motinos šventovę Vašingtone, dėkos Viešpačiui ir švenčiausiai Mergelei Marijai už išklausytas lietuvių tautos maldas, už atgautą laisvę ir nepriklausomybę, kurioje Bažnyčia Lietuvoje gali vėl nevaržomai gyventi ir veikti, atlikti paties Dievo jai pavestą misiją ugdant tautos tikėjimą ir religinį gyvenimą, visas pilietines vertybes, kurias su pasididžiavimu brangina kiekvienas lietuvis.

Prieš dvidešimt penkerius metus įvykusias lietuvių kopyčios Vašingtono Dievo Motinos šventovėje šventinimo iškilmes anuometinė lietuvių išėjimo spauda pavadino Didžiaisiais Šiluvos Atlaidais. Šis, per pasaulį nuaidėjęs apibūdinimas - Šiluvos Atlaidai - iš tikrųjų turi gilią prasmę. Nes Šiluva, drauge su Vilniaus Aušros Vartais yra lietuviškos katalikiškos širdis. Šiluva, tai lyg veidrodis, kuriame atsispindi visos Lietuvos gyvenimas. Šiluva yra simbolis visos lietuviškos krikščionybės: jos entuziastiškos pradžios, jos lūžių bei dramatiškų kovų ir pagaliau suklestėjimo. Ssšioliktojo amžiaus pabaigoje katalikišką Lietuvą išgyveno sunkius laikus. Grėsė

pavojus netekti tikėjimo, sunykti dvasiškai ir fiziškai. Lietuvai į pagalbą tada atėjo pati Dievo Motina. 1608 metais Šiluvos laukuose, netoli sudėgintos katalikų bažnyčios griuvėsių, ant didelio akmens pasirodė švenčiausioji Mergele Marija. Ji ant rankų laikė vaikėlį Jėzų ir verkė. Ji verkė Lietuvos, kurioje buvo naikinamos bažnyčios ir nyko žmonių pamaldumas bei tikėjimas. Marijai pasirodžius įvyko stebuklas: staiga pagijo vienas neregys senelis. Praregėjusio senelio nurodymu iš žemės buvo atkasta skrynja su paslėtais sudėgintos bažnyčios dokumentais ir kitais bažnytiniais daiktai. Šiluva greit tapo garsi. Į Marijos apsišėrimo vietą pradėjo plaukti minios maldininkų iš visos Lietuvos. Lietuvių drąsa pakilo. Lietuviai pamatė, kad jie nėra vieni, kad jie turi galingą užtarėją ir globėją danguje. Tos drąsos jie neprarado ir vėlesnių nelaimių ir persekiojimų metais. Per pastaruosius dešimtmečius, nepaisydami bedievių trukdymų ir persekiojimų į Šiluvos atlaidus kasmet susirinkdavo nesuskaitomos minios žmonių. Nepakartotinai įspūdingi buvo ypač šių metų Šiluvos atlaidai: kurie tarytum apvainikavo visas pokario metų aukas. Rugsėjo 8-ąją Lietuvos vyskupai, dalyvaujant atsikūrusios nepriklausomos valstybės vadovams, lietuvių tautą pavedė Dievo Motinos globai.

LRTV

Pabaltijo valstybės vėl yra pilnateisės narės Jungtinių Tautų organizacijoje

Estija, Latvija ir Lietuva, po penkiasdešimt metų pertraukos, yra vėl pilnateisės laisvų ir nepriklausomų pasaulio valstybių bendruomenės narės. Trys Pabaltijo valstybės buvo vienbalsiai priimtos į Jungtinių Tautų organizaciją, priešais organizacijos būstinę, šalia visų pasaulio suverenių valstybių vėliavų, buvo iškilmingai iškeltos Pabaltijo respublikų trispalvės, į J.T. generalinės asamblėjos salę įžengusius Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentus asamblėjos dalyviai atsistoję pasitiko karštais plojimais. Kreipdamasis į generalinės asamblėjos dalyvių, viso pasaulio valstybių atstovus, Lietuvos Aukšč. Tarybos pirmininkas V. Landsbergis pasakė, kad per paskutiniuosius sunkius penkiasdešimt metų Lietuvai niekad neprarado vilties jos tikėjimas į laisvę ir nepriklausomybę nugalėjo baime, pasiryžimas atkurti laisvą valstybę buvo stipresnis už tankus ir raketas. Lietuva, sakė Landsbergis, kaip mitinis Feniksas atgimsta iš pelenų, Lietuva nejučia priešišku ir neapykantos niekam, nei kaimynam, nei kitiems, mes sukūrėm demokratinę valstybę, kurioje visiem bus vietos ir visiem bus užtikrinta laisvė, bus apsaugotos pagrindinės žmogaus teisės ir žmogaus asmens orumas. Kalbėdamas apie Lietuvos užsienio politikos tikslus Landsbergis pasakė, kad Lietuva yra palanki branduolinio ginklo neturinti zonų ir saugumo sričių išplėtimą, tačiau pridūrė, kad Lietuvos džiaugsmą

atgauta nepriklausomybę temdo svetimos kariuomenės buvimas Lietuvos teritorijoje. Landsbergis prašė, kad Jung. Tautų Org. paremtų Lietuvos pageidavimą, kad svetima kariuomenė pasitrauktų iš krašto.

Pabaltijo valstybių vėliavų pakėlimo ceremonijoje priešais J.T. organizacijos būstinę, be Estijos, Latvijos ir Lietuvos prezidentų dalyvavo didelė minia pabaltiečių, tarp jų daug lietuvių, sceną filmavo amerikiečių ir kitų kraštų televizijų reporteriai.

LRTV

Pagalba Lenkijos lietuviams

Lenkijos lietuvių, kompaktiškai gyvenantys Suvalkų vaivadijoje, neturi galimybės mokytis gimtąja kalba, neturi Lenkijos aukštosiose mokyklose lengvatų, kuriomis naudojasi lenkų tautinė mažuma Lietuvoje, negali oficialiai vartoti gimtosios kalbos valstybinėse įstaigose ir masinėse informacijos priemonėse...

Apie šias Lenkijos lietuvių bėdas rugsėjo 30 d. buvo kalbama V. Cepaičio vadovaujamoje Piliiečių teisių ir tautybių reikalų komisijoje. Nors daugelis išvardytų tautinės netolerancijos faktų komisijos nariams nekelia jokių abejonių, buvo nutarta, prieš priimant oficialų pareiškimą, juos patikrinti. AT Prezidiumui bus siūloma sudaryti iš AT deputatų oficialią delegaciją, kuri artimiausiu metu galėtų nuvykti į Lenkiją ir susitikti su ten gyvenančiais lietuviams.

„Liet. Aido.“ inf.

POLITIKOS SESELIUOSE

Lietuvos vyriausybė pasirašė sutartį su Australijos „Special Investigation Unit“ prisizadėdama padėti surasti karo nusikaltėlius dalyvavusius akcijoj prieš žydus laike kokiečių okupacijos 1941-44 m. Apie karo nusikaltėlius laike sovietinės okupacijos prieš tai ir po to, neužsimenama.

LAT 82 deputatai pareikalavo iš savo prezidento pagreitinti krašto konstitucijos projekto pristatymą ir svarstymą.

Lietuvos Mokslo Akademijos narys ekspertas prof. Romualdas Grigas savo atviram laiške LAT deputatam primena pavojus surištus su įstatymu dėl nuosavybės teisių ir nekilojamajai turčiai ir į stoka tolerancijos išreiškimui skirtingų nuomonių. Už kritiškas pastabas valdžios adresu, kvalifikuotas specialistas bemačtinai šalinamas iš darbo, o nuosavybės teisių įstatymo per vienerius metus nebus galima įgyvendinti be sukėlimo didžiausių ekonominių ir socialinių problemų. Jis kviečia deputatus dar kartą pergalvoti ir atitaisyti kiek galima, jo nuomone, klaidingai einamo kelio kryptį. Dar prideda, kad atvykę Lietuvon Vakarų atstovai dažnai nustebę atvirai pasako, kad sunku esą bendradarbiauti su valstybe, kuri negerbia savo piliečių. Atviras laiškas paskelbtas 1991 m. spalio 8 d. „Tiesoje“.

Maskva sutiko atitraukti iš Lenkijos savo 45,000 karių iki ateinančių metų galą.

Sovietų 14 laivų sustabdyti prie Suez'o kanalo laukia pinigų transferencijos apmokėjimui už kanalo perplaukimą.

Cekoslovakijos prezidentas Havel ruošiasi prašyti panaikinimo įstatymo, pagal kurį šimtai tūkstančių kompartijos pareigūnų buvo praradę teisę per ateinančius 5 metus užimti aukštas vietas dabartinėje krašto administracijoje.

Naujasis Švedijos min. pirmininkas Carl Bildt pareiškė, kad jis noris jog visos Šiaurės Europos šalys įsijuntų į Europos Bendriją, nes tuo būdu jos turėtų stiprų balsą šitoj organizacijoje.

50 ugniagesių gesino visą 6 valandas gaisrą kilusį Chernobilio turbinų salėje. Nedaug truko, kad ugnis pasiektų patį reaktorių ir išsuktų antrą atominę katastrofą. Reaktorių numatyta uždaryti 1995 m., bet masės reikalauja kad tai būtų padaryta tuojau. Chernobilio branduolinė jėgainė pagamina 20% Ukrainos elektros srovės.

D abar išėjo aikštėn, kad gen. Eisenhower buvo įsakęs neduoti maisto vokiečių karo belaisviams pasiteisindamas, kad tuo metu jo trūkė, kai tuo tarpu 2 Raudonojo Kryžiaus traukiniai su maistu atsiųsti iš Šveicarijos į Manheimą ir Augsburgą buvo sugražinti atgal, neleidžiant iškrauti traukinių siuntos belaisviams.

Ukrainos parlamentas nutarė įsteigti 420,000 stiprumo armiją, kuri galėtų apginti savo kraštą. Numatoma turėti ir oro ir jūros karo laivynus.

Rusijos teisingumo ministeris kaltina kompartijos vadus ir patį Gorbaciovą dėl naudojimo užsienio paskolų užsienio komunistų paramai, kai tuo tarpu Maskva neapmokėdavo laiku už pirktas prekes dėl pinigų trūkumo.

REIKALAI JUDA LĖTAI

SSSR kariuomenės išvedimas, SSSR KGB padalinio Lietuvoje likvidavimas, sienų apsauga, turto perėmimas - tai mums nauji ir seniai laukti darbai. Apie tai, kaip jie vyksta, pasakoja vicepremjeras Zigmas Vaišvila.

Po pučo Sovietų Sąjungoje likvidavimo mus užgriuvo sunkūs ir sudėtingi, tačiau malonūs rūpesčiai. Ne visos problemos sprendžiamos vienodai sėkmingai. Dėl buvusio LKP turto, bent jo dalies, kaip ir „dosafu“ turto, didesnių nesusipratimų neiškilo, o kitais klausimais deramės iki šiol. Aišku, visi nori, kad visas vyktų greičiau, tačiau ne visada galima skubėti. Štai tik prieš savaite Prokuratūra, renkanti duomenis apie sausio perversmą ir rugpjūčio pučą, baigė buvusio LKP CK pastato apžiūrą. Po to prasidėjo inventorizacija - juk turėsime pateikti sąskaitą.

Bene geriausi reikalai su SSSR KGB. Gal padėjo ir tai, kad buvo demaskuotas Fedosejevas: gana atsitiktinai Vyriausybė išaiškino, jog sausio mėnesį jis buvo čia, perversmininkų štabe. Generalinė prokuratūra jį apklausė. Tardymo metu Fedosejevas prisipažino, tą pačią dieną išvyko į Maskvą ir daugiau nebegrįžo. Mes oficialiai pateiksime sąrašus tų iš Lietuvos pabėgusių asmenų, kurių areštą yra sankcionuotas. Tai kai kurie buvę omonininkai, kariškiai, tarp jų ir buvęs KGB padalinio Lietuvoje pirmininko pirmasis pavaduotojas A. Caplinas.

Gana sėkmingai dirba Prokuratūra, keisdama si informaciją apie pučą su atitinkamomis SSSR ir Rusijos instancijomis. Turime žinių, kad kai kurios Lietuvos politinės jėgos, siekdamos revanšo, bando ir toliau kontaktuoti su saugumo tarnyba Maskvoje, todėl norisi padėti pažangioms SSSR ir Rusijos jėgoms greičiau išaiškinti visus pučo organizatorius.

Dabar derybose su SSSR KGB įgaliojais asmenimis svarstome KGB likvidavimo klausimus, turto perėmimo, socialines problemas. Inventorizacija baigta beveik visuose rajonuose, tik gaila, kad ne visur ji vyko tvarkingai; beje, ir perimant LKP turta, savivaldybėse buvo nemaža saviveiklos. Žinome, kad dalis buvusio KGB darbuotojų išvyks į SSSR, dalis jų liks čia. Kaip SSSR mokės jiems pensijas, kaip spręsimė kitas sudėtingas problemas? Techniniai klausimai susiję su politiniais, pavyzdžiui, pasienio perėmimas. Tam turi pasiruošti ir Sovietų Sąjunga, dar nežinanti, kur bus jos siena: tarp Lietuvos ir Baltarusijos ar toliau į rytus. Kadangi nėra politinių sprendimų, sunku dirbti, be to, nelabai aišku, su kuo Maskvoje derėtis. Tą pačią bėdą jaučia ir SSSR, ir Rusijos atstovai, kurie atvyksta pas mus.

SSSR KGB pažadėjo aprūpinti mūsų pasieniečius technika, nes reikia juos apginkluoti. Mes reikalaujame dalies technikos, išskyrus tą, kuri yra SSSR valstybinė paslaptis.

Sudėtingesni reikalai su SSSR gynybos ministerija. Su SSSR gynybos ministru J. Sapošnikovu buvo susitarta, kad rugsėjo 17 atvyks komisija dėl karinių komisariatų, karinių girininkijų, civilinės gynybos objektų „dosafu“

pastatų perėmimo. Komisija atvyko rugsėjo 18, ir ne iš Maskvos, o iš Rygos. Ji sprendė tik karinių komisariatų klausimus. Susidaro įspūdis, kad SSSR vadovybė, nors ir pakeitusi kadrus, bando tęsti seną žaidimą. Mes, trijų Baltijos valstybių atstovai, po susitikimo Maskvoje su SSSR gynybos ministerijos vadovybe susidarėme tokią nuomonę. Netgi susitarus su J. Sapošnikovu, ne visaks klostosi taip, kaip numatyta, vidurinėje grandyje yra nemažai nedraugų, kurie vilkina, iškraipo. Ko gero, ir J. Sapošnikovas spaudžiamas iš viršaus - tai rodo praktika. Matyt, mes būsime priversti pareikšti protestą.

Kalbant apie SSSR kariuomenės išvedimą, mūsų nuostata aiški: jis turi prasidėti nedelsiant. Lietuvos negalima lyginti su Vokietija, nes ji - ne agresorė, o auka. SSSR vidaus reikalų ministras V. Baranikovas pažadėjo netrukus išvesti operatyvinę brigadą 3700, dislokuotą prie Sniečkaus, kuri, kaip pareiškė ministras, reikalinga Rusijoje. Tam jau ruošiamasi. Mes keliamo kategoriskus reikalavimus dėl desantinių dalinių ir Siaurės miestelio iškėlimo nedelsiant. Siaurės miestelis - tai pučistų simbolis. Čia sausio mėnesį pradėtas bandymas įvykdyti valstybės perversmą buvo pratęstas rugpjūtį. Net tvora buvo išgriauta, kad galėtų greičiau išvažiuoti tankai. Siaurės miestelis turi būti iškeltas, tada galėsime išardyti ir barikadas. O kol kariškiai gali „paklysti“, kaip rugpjūčio 21, kai jie

aiškinosi, kad sumaišė Parlamento rūmus su Siaurės miesteliu, jos reikalingos.

Šiuo metu SSSR kariuomenės statusas Lietuvoje neapibrėžtas, nelegalus. Turime fiksuoti, kada ji bus pradėta išvesti, kokiais terminalais, o tada kalbėsime apie statusą. Gera pradžia skatintų abipusį pasitikėjimą.

Dar viena iki šiol neišspręsta problema - OMONas. Nei Vilniaus garnizono vadas pulkininkas A. Frolovas, nei vidaus kariuomenės 3403 diviziono vadas pulkininkas N. Mironenka nenori, o gal ir negali grąžinti viso turto. Automobiliai grąžinami iškomplektuoti, dalis ginklų, video ir kita technika - iš viso negrąžinami, ko gero, jie jų nebeturi. O svarbiausia tai, kad kai kurie omonininkai pabėgo arba buvo išleisti, dalis - su ginklais. (Šiomis dienomis vienas omonininkas pristatė mūsų žinyboms ir atnešė ginklų.) Tai kelia nerimą, ir už tai turi atsakyti SSSR VRM ir gynybos ministerija, o jų atstovai dažnai neturi nei įgaliojimų, nei noro spręsti konkrečius klausimus.

Štai dar vienas pavyzdys, nuo ko kartais priklauso derybų sėkmė. Protokolas dėl Lazdijų muitinės perdavimo buvo pasirašytas tik praėjus trims dienoms nuo to laiko, kai joje pradėjo dirbti mūsų žmonės. Taip atsitiko todėl, kad Maskvos atstovų nuomonė keisdavosi po kelis kartus per dieną. O priklausė ji, atrodo, net nuo SSSR liaudies deputatų suvažiavimo eigos.

„Liet. Aidas“ Nr. 19

Lietuvos Lietuvis Išeivijos Lietuvui

*Lietuvai išsivadavus,
Laisvės jau nereik sapnuoti.
Tu, išeivi, lyg nesavus,
Neturi jau ką vaduoti ...*

*Tai vadauk save iš miego;
Iš letargo, ilgo, kieta.
Lai tava būtis prabėga
Ne vien sau tik dirbus, švietus.*

*Tankų traiškomi lietuviai
Mirė, gindami Tėvynę.
Lageriuose daug jų žuvo,
Laisvėn ilgą kelią skynė.*

*O tu užjūriuose sotas
Laimės sau lengvos ieškojai.
Nuo alaus tapai pilvotas,
Galvai be jokių pavojų.*

*Dalį, ką taupei, ką krovei,
Lietuvai po kojų kloki.
Garbindamas jos senovę,
Dabarčiai pasiaukoki ...*

*Jei nesi dar tu sugižęs,
Jei nesi dar nutautėjęs,
Lietuon ir nesugrįžęs,
Būk dosnus jos geradėjas.*

*Būk jos nemarus kareivis,
Būvio kovose nežuęs,
Nepavargęs dar išeivis,
Patvarus, gajus lietuviai!*

North Melbourne, 1991 m. lapkritis

P.S. Pagal iš Lietuvos atvykstančių svečių patriotiniai - didaktinės mintis sueilavo Juozas Mikštas.

SOS Vaikų Kaimų Draugija Lietuvoje

(Zodis užsienio Lietuviams)

Beglobių vaikų-našlaičių, pamestinukų - problema Lietuvoje yra tikrai sunki. Visiems yra aišku, kad vaikų bei kūdikių namų kolektyvinėse struktūrose - nors išviršiniai jos kartais atrodo labai pavyzdingos - negali išaugti normalūs, pilnaverčiai žmonės. Ypač siaubinga padėtis yra v a d i n a m u o s e psichoneurologiniuose internatuose, kur tarp psichinių bei nervinių ligonių yra patekę daug visai normalių vaikų. SOS Vaikų Kaimų draugija Lietuvoje imasi iniciatyvos sudaryti tarptautinę komisiją, kuri patikrintų visus tokių psichoneurologinių internatų gyventojus, atrinkdama tuos, kurie ten yra patekę per klaidą ar neapdairumą. Tokiems kaip tik ir būtų pirmiausia skiriami SOS Vaikų kaimai, kuriuos kurti ryžtasi neseniai įsteigta Draugija.

Be užsienio lietuvių pagalbos šiuos užmojus realizuoti šiuo metu yra neįmanoma. Užtenka prisiminti, kad vidutinės dirbančiųjų algos dabar Lietuvoje yra apie 15 USA dolerių per mėnesį. Su tokiomis pajamomis, net ir tikrai norėdami, jie negali būti labai dosnūs labdarai. Tad visų žvilgsniai ir šį kartą su viltimi krypta į užsienio lietuvius. Atleiskite už akipleišišką drąsą, bet argi būtų galima ramiai laukti, kol Lietuva ūkiškai sustiprės, ir dabartinę našlaičių kartą palikti jų skaudžiam likimui? Tai juk būtų ne tik

antihumaniška, bet ir didžiai nuostolinga atgimstančiai Lietuvai.

Sis pereinamas laikotarpis yra labai palankus tiems užsienio lietuviams, kurie norėtų savo santuopomis ką nors konkretaus sukurti gimtajam krašte, ką nors tikrai vertingo padovanoti po sunkios priešpaudos prisikeliančiai Tėvynei. Užsienio valiuta čia dabar yra labai reikalinga ir nepaprastai vertinama. Tokia dovana, pavyzdžiui, galėtų būti našlaičių šeimai namelis SOS Vaikų kaime.

Už 7000 ar 8000 USA dolerių Jūs galėtumėte Lietuvoje pastatyti gražų, patogų namą, kuriame apsigyventų dešimties našlaičių šeima. Namas būtų pavadintas Jūsų ar Jūsų artimųjų vardu, įamžinant Jūsų ar Jums brangių asmenų atminimą. Taip Jūs taptumėte Draugijos garbės nariu ir Vaikų kaimo kūrėju, jo garbės piliečiu. Apsilankę Lietuvoje būtumėte brangus Draugijos ir Vaikų kaimo svečias, didžiosios lietuviškos ir tarptautinės vaikų šeimos narys.

Kiekviena, kad ir mažiausia, Jūsų auka šiam tikslui bus įamžinta Lietuvoje besikuriančių SOS Vaikų kaimų istorijoje.

Būtume labai dėkingi, jei atsirastų tautiečių, kurie ryžtusi organizuoti SOS Vaikų kaimų rėmėjų būrelius. Draugija turi dolerinę sąskaitą Vatikane. Čekius galima siųsti Draugijos atstovo Romoje Mons. Antano Jonušo adresu, pažymint, kad auka yra skiriama SOS Vaikų kaimams Lietuvoje:

Rev. Mons. A. Jonušas, SOS Vaikų kaimai Lietuvoje IOR 051 5 01645, Via Casalmonteferrato 20, 00182 Roma - Italy.

Apie SOS Vaikų kaimų Lietuvoje ir jų rėmėjų veiklą nuolat informuosime spaudoje ir Draugijos biuleteniuose.

Su nuoširdžiu dėkingumu ir Dievo palaimos linkėjimais.

Kun. V. Kazlauskas
(Namų adresas: Druskininkų 4-1, Kaunas, Lithuania 233000, Tel. 228 224 Kaune, Fax. 0127 706642)

Amerikos žurnalistas
Seymour Hersh išleidžia knygą apie Israelio atominius ginklus. Pagal jį, žydų valstybė turi daug didesnių branduolinių ginklų arsenalą, negu pasaulis galvoja, o tuos ginklus pagaminti padėjus pati S. Amerika. Tuo tarpu Israelio laikraštis „Haaretz“ paskelbė straipsnį, kuriam tvirtinama, jog prez. Bush norįs pašalinti iš Israelio atominius ginklus. Arabų-Israelio ateinančiam susitikime tikriausiai iškils šis klausimas.

Vilniuje buvo iškilmingai atidaryta Jungtinių Amerikos Valstybių ambasada. Iškilmėse dalyvavo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas prof. Landsbergis. Ambasada vadovauti tuo tarpu paskirtas reikalų patikėtinis Derill Johnson. Po Švedijos tai antroji Vilniuje atidaryta užsienio šalies ambasada.

IV-tas Teatro Festivalis Melbourne

Melbourno lietuvių bendruomenės teatro mylėtojai š.m. spalio 19-20 d.d. buvo pakviesti į IV-tą Teatro festivalį, kuris šį kartą įvyko Melbourne, Lietuvių namų salėje.

Sydnejaus teatras „Atžala“, pradžiugino žiūrovą, parodydamas Neil Simon 2-jų veiksmų komediją „Kalinys tarp dangoraižių.“ Šią komediją pradėjo režisuoti mums gerai žinomas A.A. rež. J. Dambrauskas. Jau sunkiai sirgdamas, tęsė šį darbą, kuris skausmingos ligos minutėmis, tapdavo ja, gyvybės elektry. Dėja, gyvenimo gija nutrūko.

Sveikiname sumanią, gabią šio darbo tęsėją rež. J. Maksvytienę ir visus šio teatro aktorius, sėkmingai įgyvendusius A.A. rež. J. Dambrausko sumanymus - prasmingai įamžindami jo asmenybės atminimą.

Šioje komedijoje ne daug veikėjų, tačiau kokie ryškūs, saviti personažai, saikingom ir išbaigtom formom atskleisti pagrindinių personažų charakterio ypatumai. Žiūrovai neturėjo laiko nuobodžiauti dėka aktorių: Edna (J. Sliterienė) ir Malvinas (V. Bukevičius) puikiai atliekamų vaidmenų.

Komedijoje neteko matyti antraeilių vaidmenų. Paulina, Petrė, Jadzė ir Harry (akt. R. Blansjar, O. Maksvytienė ir J. Maksvytis). Malvino seseris ir brolis, savo „prisiminimais“ paryškino „auksinius“ šeimynės charakterius. Žiūrovai turėjo progos pravedinti plaučius sveiku juoku.

Nuoširdžiai dėkojame Sydnejaus „Atžalos“ teatro aktoriams, rež. O. Maksvytienėi, teatro administratoriui V. Sliteriui - už atvykimą, nuostabią komediją ir pakvietimą į V-tą teatro festivalį, kuris įvyks Sydnejuje.

Sekmadienį, turėjom progos susipažinti su Melbourno jaunimo teatro pasiekimais. Šį kartą žiūrovo „teismui“ pristatyti du veikalėliai: J. Mašanausko sukurta vieno veiksmo pjesė „žaidimas“ ir trijų veiksmų tragikomedija, kurią parašė ir režisavo S. Vaitkus ir A. Karazija.

J. Mašanausko sukurtoje pjesėje „žaidimas“ stebime traukinio vagonė, vykstančių keleivių tarpe, užsimezgjusį psichologinį veiksmą, kuris tęsiasi Sigito (akt. Daiva Mašanauskaitė) bute. Pjesės veiksmas trumpas: keli veikėjai, nedaug dialogo, tačiau glaustu, geru režisūriniu sprendimu, daug pasakya. Moteris (akt. Jūratė Mašanauskienė) apžiūrinėdama priešais sėdinčią, jauną, gražią, trumpu sijonuku merginą, stengiasi išpėti šalia jos sėdintį vyriškį (akt. Petras Kružas), kad „tokios“ ir „anokios“ tik ir vilioja ir gauda vyrus. Tačiau „konservatyvioji“ moteris (labai skoningai išieškota apranga) turi išlipti savo sustojime, taip ir nesugebėjusi „apsaugoti“ vargšelio nuo viloklės žabanų.

Savo lengvabūdiškumo pasekmes Viktoras (akt. P. Kružas), rimtos įstaigos tarnautojas, vedęs, dviejų vaikų tėvas, suvokia tik tada, kada jam pasiūlomas žaidimas, kuris iš esmės, net jo prigimčiai yra svetimas. Labai išsienantis vaidmuo, gerai suvaidintas.

Pjesėje vaizduojama daugelio žmonių pilka kasdienybė, kuri įgrista, tampa nuobodi, (žmona, vaikai, darbas, namai) ir tada

Sydnejaus teatro „Atžalos“ vaidinime „Kalinys tarp dangoraižių“ aktorai J. Sliterienė ir V. Bukevičius

žmonės, dažniausiai visai nesusimąstydami įsivelia į keistas, kartais net visai jiems nepriimtinas situacijas, pradeda žaisti suaugusių žmonių žaidimus, iš kurių nevisada lengvai pavyksta ištrūkti. „Juk tu galėjai neiti“, bando besiblaškančiam Viktorui paaiškinti Sigita, - „Juk tu pats sutikai žaisti.“ Valinga, valdinga, drąsi mergina Sigita išbaigta gerai atliktas vaidmuo. Pjesės moralas: viskas gyvenime žmogiška, bet prieš įsivieliant į „žaidimą“ - susimąstykim!

Gruodžio mėn. Melbourno Jaunimas išvyksta į Pasaulio Jaunimo Kongrsą, kuris vyks Pietų Amerikoje ir į kurį jis yra pakviestas kaip teatro vienetas.

Tragikomedija „Pilki Keleliai“ buvo parašyta ir statoma būtent šiai progai. Kadangi artėjo IV-to Teatro festivalis ir išvyka į kongresą/ vykstančių į Pasaulio Jaunimo Kongrsą aktorių dalyvių sąrašas galutinai nusistovėjo pasterosiomis dienomis, nuspręsta žiūrovams parodyti, kad ir negalutinai užbaigtą veikalą. Jaunimas dirbo tikrai daug, tačiau galutinai apšifuoti veikalą nesuspėta ir todėl žiūrovams pamatė „Premjerą“ prieš generalinę repeticiją.

Nėra nauja, bet labai originali „Pilki Keleliai“ veikalo režisūra.

Miršta emigrantė, nugyvenusi didesnę gyvenimo dalį Australijoje. Jos siela ieškodama vietos nukeliauja į Amerika, tačiau tiek Australijoje, tiek Amerikoje jos nepatenkinama. Pagaliau ji pasiekia Lietuvą. Per keletą, akimirkų pratėgė visi pakeitimai įvykę Lietuvoje, sielai būnant svetur: karas, Lietuvos okupacija, pokario baisumai, partizaninė kova, trėmimai, komunizmo žalojanti veikla, kyšiai, girtuoklystė ir pagaliau sąjūdis, Lietuvos Atgimimas. Siela tvirtai nusprendžia, kad ji turi likti savam krašte, kad tik čia ji ras poilsį ir amžiną ramybę.

Kadangi veikalas nebuvo galutinai užbaigtas, (nors mane asmeniškai, labai sužavėjo tiek režisūrinis sprendimas, tiek aktorių vaidyba, drąsus ieškojimai), dėl laiko stokos, pasinaudodama proga kviečiu visus teatro mylėtojus š.m. gruodžio mėn. 8 d. Lietuvių Namuose, įvyksiančią spektaklio „Pilki Keleliai“ generalinę repeticiją, kaip ataskaitą Melbourno Jaunimo teatro mylėtojams, prieš išvykstant į VII-tąjį Pasaulinį Jaunimo Kongrsą.

Dar kartą aciu Sydnejaus „Atžalos“ teatrui, Melbourno

Jaunimo teatrui, gaila, kad IV-tro Teatro festivalyje negalėjo dalyvauti Adelaidės teatras.

Teatralai, pasibaigus festivaliui, buvo pakviesti vakarienei, kurią suorganizavo Melbourno Kultūros Taryba. Tylos minutė buvo pagerbtas Sydnejaus rež. A.A. J. Dambrauko atminimas. Diskusijose pasisakė Sydnejaus rež. O. Maksvytienė, Viltis Kružiene, Daiva Mašanauskaitė, J. Mulevičienė, A. Karazija, J. Mašanauskas.

Baigiamąją kalbą ir padėkos žodį tarė Kultūros Tarybos pirmininkė D. Baltutienė, kuri dar kartą padėkojo atvykusiems svečiams iš Sydnejaus, visiems aktoriams ir dalyviams, Kultūros Tarybai ir asmeniškai Sidlauskui, už jo triušą ir indėlį organizuojant IV-tą Teatro festivalį Melbourne.

Jadvyga Mulevičienė

Pabaltijo valstybės turėtų tapti 1992 metų pradžioje pilnateisėmis Europos Tarybos narėmis

Europos Tarybos parlamentinė asamblėja suteikė trim Pabaltijo respublikom vadinamąjį „svečių“ statusą. Tai pirmas žingsnis į pilnateisės narystės suteikimą Pabaltijo kraštam Europos Tarybos parlamentinėje asamblėjoje. Svečių statusą turintys kraštai gali pasiūsti savo delegacijas į parlamentinės asamblėjos pilnates sesijas, taip pat į įvairių komisijų posėdžius, bet negali dalyvauti balsavimuose. Svečių teisių suteikimą Pabaltijo valstybėm Europos Tarybos parlamentinės asamblėjos pirmininkas švedas Bjoerk aptarė kaip istorinės reikšmės sprendimą. Jis išreiškė viltį, kad Estija, Latvija ir Lietuva netolimoje ateityje galės kaip pilnateisės narės įsijungti į parlamentinę asamblėją. Europos Tarybos parlamentinė asamblėja sudaro 192 nariai, atstovaujantys 25-kiom Europos valstybėm. Penkiom Vidurio ir Rytų Europos valstybėm - Bulgarijai, Lenkijai, Rumunijai, Sovietų Sąjungai ir Jugoslavijai buvo jau suteiktas, kaip dabar Pabaltijo šalim, svečių statusas.

Europos tarybos sekretorė prancūzė Catherine Lalumiere pareiškė, kad Pabaltijo valstybės pilnateisėmis Europos Tarybos narėmis turėtų tapti jau 1992 metų pradžioje.

LRTV

Australijos Lietuvių Dienos

1992 metų pabaigoje Sydnejuje vyksia ir Latvii Dienos. Latviai prieš kiek laiko užmezgė ryšius su mintimi koki nors renginį daryti kartu: gal tautinių šokių koncertą, ar atidarymą, ar bendras religines ceremonijas, ar ką nors naujo. Po ilgų pasitarimų buvo nutarta, kad dėl praktiškų sumetimų ir laiko stokos, tokie bendri renginiai būtų sunkiai įgyvendinami, ir nutarta jų neruošti.

Dėl šių diskusijų užsitęsė sprendimas kada, kur ir kokio pobūdžio bus ALD atidarymas. Dabar nutarta, kad jis įvyks sekmdienį, gruodžio 27 d. Bankstown Civic Centre, po šv. Mišių St. Joachims bažnyčioje, Lidcombe. Atidarymo iškilmes paruošti ir praveisti pakviestas Stasys Skorulis.

Taip pat užsitęsė sprendimas dėl literatūros vakaro ar popietės. Popietė įvyks, ir ją rengti sutiko Danutė Bartkevičienė.

Dėkojame Skoruliui ir Bartkevičienei sutikusiems apsiimti šiuos darbus.

ALD rėmuose vyksta ir kiti reginiai - ALB Krašto Tarybos sesija, Jaunimo Sąjungos suvaziavimas ir įvairių organizacijų susirinkimai ar posėdžiai. Nors Dienos dar toli, norime jau dabar paskatinti organizacijas pagalvoti apie šiuos suvaziavimus ir pareikšti pageidavimus. Būtų gerai sužinoti laiką, patalpų ir t.t. reikalavimus. Prašom kiek galint anksčiau ALD Komitetui pranešti.

ALD Informacija

P.J. Pullinen

3 Castle Howard Rd.,
Cheltenham. NSW. 2119

PRANEŠIMAS

Melbourno Lietuvių Pensininkų Sąjunga ruošia vienos dienos išvyką į Echuą lapkričio 21 d. ketvirtadienį. Vykstame Melbourno savivaldybos autobusu veltui! Užsakyti iki lapkričio 7 dienos pas Povilą Baltutį telef. 699 8419. Autobusas išvyks nuo Gas & Fuel pastato Flinders Street 7.30 ryte.

Sekantis pensininkų susirinkimas įvyks lapkričio 12 d. antradienį 11 val. Melbourno Lietuvių Namuose.

MLP S-gos valdyba

IEŠKAU

Tautietė Zivilė Dudziak, gyvenanti Lenkijoje, ieško savo tėvo Gurklio Petro, gimusio 1917 m. Seduvos rajone, Bernatonių kaime. P. Gurklys buvo vedęs Turčionytę Elena. Iš Lietuvos išvyko 1944 metais, gyveno Anglijoje. Vėliau, kiek žinoma, gyveno Melbourne su Kilčiausku.

Zinančius ką nors apie Zivilę Dudziak tėvelį Petrą Gurklį, prašome pranešti: Zivilėi Dudziak, OS Armi Krajovej, 62/6, 61 377 Poznan, Poland, arba: B. Stašionis, Lithuanian Club Library, Box 205, P.O. Bankstown, N.S.W. 2200

IS MŪSŲ PARAPIJŲ

Melbournas

Gyvojo Rožančiaus Brolijos nariai lapkričio mėnesį meldžiasi už mirusius lietuvius, nukankintus ir žuvusius Sibire, Rusijos kalėjimuose, kurių niekas neprisimena.

Viktorijos Baltų Taryba suruošė Ekumenines pamaldas Anglikonų šv. Povilo katedroje spalio 17 d. vakare - padėkoti Dievui už didįjį stebuklą - žlugus sovietų komunizmui, Lietuvos, Latvijos ir Estijos Nepriklausomybę pripažinti pasaulio valstybės ir priėmė į Jungtines Tautas. Pamaldų tvarką paruošė kun. Stasys Gaidelis SJ ir tarė padėkos maldą, kitą gražią maldą lietuvių kalba pateikė Dalia Antanaitienė. Jėzuitas kun. W. Smith SJ pasakė gilią pamokslą, kaip Lietuva, Latvija ir Estija per kančią atėjo į prisikėlimą. Evangeliją skaitė kun. Pr. Dauknyš. Kunigams suteikus palaiminimą, pamaldos baigtos kiekvienai tautybei su savo chorų sugiedant Tautos himną. Prie altoriaus buvo išsiriškiavusios garbės sargybos su savo tautinėm ir organizacijų vėliavom. Tai buvo išpūdingos pamaldos broliškom tautom kartu bendrai padėkoti Dievui už seniai lauktą stebuklą - Nepriklausomybės atgavimą.

Launcestonas

Labai senai teko skaityti apie Tasmanijos lietuvius, kurie gyvena Launcestono apylinkėse. Nors ir labai neskaitlingi, bet gyvena ir dalinasi tomis pačiomis mintimis su visais lietuviais, ypač dabartiniu metu, kas liečia mūsų Tėvynę.

Vos tik prašvitus Nepriklausomybės saulei mūsų Tėvynei Lietuvai, visų veiduose švytėjo džiaugsmas ir garbė būti lietuviu. Šia proga rugsėjo mėn. 29 d. sekmadienį susirinko beveik visi Launcestono apylinkės lietuviai ir jiems prijauciantieji Australų žmonės į Lietuvos Nepriklausomybės II-ąją atkūrimo šventę. Susirinko virš 50 žmonių. Tautiniais rūbais pasipuošiusios, Krutulienė, Stepšienė, Irena Vilnonytė-Grant, Nijolė Stepšytė-Westbrook ir Danutė Lenkauskaitė-Lunson, pridavė šiai šventei ir šiam momentui didelio džiaugsmo ir iškilmingumo.

Minėjimą atidarė J.Krutulis, trumpai paminėjęs kelią, vargus ir

Visų Šventųjų Šventėje lapkričio 1 d. „Tėviškės Aidu“ Ekspedicijos savanoriai darbuotojai baigę laikraščio paruošimą pašto išsiuntimui, šv. Mišiomis dėkojo Dievui už atgautą ir pasaulio pripažintą Lietuvos Nepriklausomybę ir meldė Visų Šventųjų užtarimo Lietuvai Danguos palaimos, kad Lietuva, pašventinta kankinių krauju, prisikeltų kilniam gyvenimui, kad vieningai ir su meile kurtume visi Dievo karalystę savo Tėvynėje. Po pamaldų pietus visiems paruošė šeimininkė Onutė Szentimrey.

Parapijos išlaikymui \$50 aukojo T.J. Seliokai. O NN \$100 aukojo Lietuvos šv. Kazimiero kolegijai. Ačiū aukojusiems!

Geelonge lietuviškos pamaldos Kristaus Karaliaus šventėje lapkričio 24 d. sekmadienį šv. Jono bažnyčioje 9.30 val.

Sale, Latrobe Valley ir apylinkių lietuviams Prieškalėdinės pamaldos ir Kariuomenės šventės minėjimas vyks lapkričio 30 d. šeštadienį. Pamaldos 12 val. Seselių vienuolyno koplyčioje - Convent of Our Lady of Sion, 341 York Street, Sale. Po pamaldų bus minėjimas ir užkandžiai 12 Trood Street, Sale. Visi kviečiami dalyvauti, - praneša Senitnė Elena Eskirtienė.

pasiryžimą į šį antrąjį Nepriklausomybės atkūrimą. Dėkojo visiems atsilankiusiems ir prašė susikaupimo minutę prisiminti visus tuos, kurie žuvo 13-tą sausio begindami savo tautos laisvę.

Latvių atstovas - T.Baulis sveikino ir džiaugėsi mūsų Tautos ir Baltijos kraštų Nepriklausomybės atgavimu. Po to žodį tarė, vietos liberalų partijos atstovas Dr. Madill (MHA Bass).

Pasidžiaugė Lietuvos tautos drąsa ir ištverme atgaunant laisvę. Paminėjo trumpai visą eiga nuo įsikūrimo sąjūdžio iki Australijos ir kitų valstybių pripažinimo Lietuvos Valstybę, kaip laisvą ir savarankišką.

Lietuvių vardu Danutė dovanuoja Dr. Madill lietuvišką juosta, kaip padėką už supratimą ir dėmesį Nepriklausomai Lietuvai. Sugiedojus Lietuvos Himną, visi buvo pavaišinti mūsų gerųjų ponų paruoštais skaniais užkandžiais.

J.K.

7 Pabaltiečių prezidentai New Yorke ir pas prezidentą Bush'ą

Liet. A.T. pirmininkas, būdamas New Yorke, aplankė Park East sinagogą dalyvavo Jom Kippur šventėje, vadinamoje permaldavimo dienoje. Tai buvo palaikyta lietuvių ir žydų susitaikymo gestu. Šitaip Vytauto Landsbergio apsilankymą New Yorke sinagogoje aptarė ir dienraštis New York Times, neseniai išspaudinęs kelis Lietuvai nepalankius straipsnius. Siandieninėje laidoje New Yorke dienraštis plačiai aprašo Lietuvos A.T. pirmininko susitikimą su žydų bendruomenės atstovais, informuoja apie jo dalyvavimą Jungtinių Tautų generalinės asamblėjos posėdyje, pateikia asamblėjoje pasakytos kalbos pagrindines mintis. Lenkijos atstovybė prie Jungtinių Tautų organizacijos New Yorke rengia priėmimą pirmininko V. Landsbergio, kitų oficialių Lietuvos atstovų garbei. Į priėmimą pakviesti ir Amerikos pabaltiečių organizacijų žymesni veikėjai. Galop, Landsbergis New Yorke aplankė Lietuvių Reglinės Šalpos būstinę, kur jam buvo simboliniai įteikta dvidešimt tonų medikamentų siunta Lietuvai.

V. Landsbergis, drauge su Estijos ir Latvijos prezidentais, Vašingtone aplankė prezidentą Bush'ą, paprašė, kad JAV paskatintų S.Sąjungą kuo greičiau išvesti iš Pabaltijo kraštų savo ginkluotąsias pajėgas. Sovietų kariuomenės atitraukimas, tai pats skubiausias klausimas, kurį turime išspręsti, pasakė Landsbergis žurnalistam po susitikimo su prezidentu Bush'u. Pabaltiečiai paaiškino prezidentui, kad Pabaltijo valstybės negali sutikti su nors ir laikinu sovietų kariuomenės įteisinimu Pabaltyje. Tai okupacinė kariuomenė, kurios buvimas Pabaltyje yra neteisėtas. Su prezidentu Bush'u buvo taip pat

DĖKOJAME

Socialinės globos moterų draugijos suroušta mugė praėjo su dideliu pasisekimu. Prie ruošimo ir pasisekimo prisidėjo visa eilė geraširdžių rėmėjų daiktinėmis ir piniginėmis aukomis bei savo darbu, už ką draugija taria nuoširdų ačiū. Ypatinga padėka G.Gasiūnienei, A.Karaziejenei ir T.Kirby nešusioms atsakomybę ir puikiai atlikusioms organizacinį darbą.

Per M.Ziogieneį ir mugės metu aukojo: \$200 L.Bučelis. Po \$50 - J.Balčiūnas, B.Kaminskas, V. ir V.Sukevičiai, St.Zakas. Po \$40 T.Jurgelaitienė, I.Kaf. Po \$20 P.Adamavičienė, V.Ališauskas, Dalia ir Donatas, K.Gilmour, R.Rakūnienė, V.Ročius, Dr. E.Surnienė, R.Ziogaitė. \$15 J.Barkienė. Po \$10 St. Ariene, J.Grigaitienė, Mrs. Fraser, A.Kesminienė, P.Malijauskienė, L.Novak, R.Pumputienė, T.Seliokiene. \$2 A.Savickas.

Soc. Gl. Mot. D-jos Valdyba

Melb. Apyl. B-nes valdyba

apsvarstytas amerikiečių ekonominės pagalbos Pabaltijo kraštams klausimas. JAV šiuo tarpu paskyrė simbolinę keturiolikos milijonų dolerių paramą Pabaltijo kraštams, prezidentas pažadėjo paraginti Kongresą, kad suteiktų Pabaltijo kraštams didžiausio palankumo režimą prekybiniuose santykiuose. Sovietų kariuomenės Pabaltyje klausimu prezidentas pasakė pabaltiečiams, kad Amerikos vyriausybė šį klausimą iškels Maskvai, paragins jį kuo greičiau išspręsti, nes ir amerikiečiams rūpi, kad sovietų ginkluotosios pajėgos būtų išvestos iš Pabaltijo.

Kad nevirstų Lietuva dykuma

Lietuvoje ir išeivijoje yra atkreiptas jautrus dėmesys į mirtiną Lietuvos taršą chemikalais, nešvarumais. Staiga padidėjo vaikų išsigimimas, apsinuodijimas maisto produktais, nes chemikalų kiekis kai kuriuose produktuose 60-70 kartų viršijąs normą. Prieš tai Maskvoj, Aukščiausiojo TSRS taryboj prabilo Lietuvos rašytojų pirm. A. Maldonis. Rašytojas Vyt. Petkevičius rašė: „Ateinančios kartos mums nedovanos .... Dvylika upių Lietuvoje jau mirusios. Kuršių marios - taip pat: jose niekas nebesimaudo. Pavojinga gyyvė. Pienas esąs užterštas. (Gimtasias krastas, 1988 Nr. 15) Neseniai Lietuvoje gyvenęs prof. V. Skuodis sako: „Beveik visos upės užterštos. Miestai neturi valymo įrengimų. Vilnius turi mechaninį, bet ne biologinį. Nemunas beveik ištaisai užterštas. Baltijos jūra - nešvariausia visame pasaulyje. Mažeikių naftos perdirbimo fabriku tarša plaukia į Baltiją. Apie Jonavą nyksta miškai ...“ (Lietuvių Dienos, š.m. Nr. 2)

Išeivijos rašytojas inžinierius Vyt. Volertas pabrėžia: „Lietuvai nereikalingos tokios atominės jėgainės, kaip turim Ignalinoje. Jai nereikalingi milžiniški amoniako ir tepalų cheminiai fabrikai ... Kodėl į šį mažą kraštą sugrūdo pavojingas ir labai žalingas įmonės, jas steigdami be atodairos ir plano? Kodėl jų nepasodino Maskvos pašonėje? Sunkiosios pramonės Lietuvai nereikia, jai užtenka žemės ūkio ir smulkiosios apdirbimo pramonės, duodančios pakankamai darbo prasilavinusiems darbininkams.“ (Draugas, š.m. Nr. 99)

Keliami balsai, kad Lietuva nevirstų dykuma!

PRANEŠIMAS

P rengimų kalendoriaus sudarymui posėdis ateinantiems metams įvyks lapkričio mėn. 14 d. ketvirtadienį. Pageidaujama, kad organizacijų atstovai rinktųsi į posėdį tarp 7.30 - 7.45 vakare Melbourno Lietuvių Namuose.

Iš kairės į dešinę: Danutė Linkauskaitė-Lunson, Irena Vilnonytė-Grant, Bronė, Stepšienė, Nijolė Stepšytė-Westbrook, Mr. & Mrs. Dr. Madill ir Antanina Krutulienė

A. † A. Stefanijai Pažereckienei

mirus, dukrą Albiną ir sūnų Vytautą, Jų šeimas ir artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdimė.

V. Juzėnienė
E. ir D. Bartkevičiai

Firmos žvalgosi į lietuvišką naftą

Lietuvai per metus pakanka 6-7 mln. tonų naftos. Tačiau Mažeikių naftos perdirbimo įmonei šitiek per mažą - savo vamzdinai ji pervaro apie 12 mln. tonų juodojo aukso. Į Mažeikius nafta atkeliauja kol kas tik iš Rusijos Federacijos. Ar gausime reikalingą jos kiekį kitamet, kol kas neaišku. Rusijoje jos gavyba mažėja, matyt, mažės ir eksportas. Na, o kol dar diskutuojame dėl naftos terminalo statybos Klaipėdoje ar kitų šios gyvybiškai svarbios žaliavos gabenimo kelių jūra, energetinės krizės grėsmė didėja... Tuo tarpu užsienio firmos „diskusijoms“ laiko nešvaisto: jos domisi ne tik naftos importo į Lietuvą problemomis, bet ir lietuviškos naftos telkiniais, žada pateikti siūlymus dėl bendros įmonės naftos žvalgybai, gavybai ir perdirbimui. Ypač aktyvūs vokiečiai ir švedai. Štai viena švedų firma siūlo investuoti 52 mln. dolerių ir rūpintis lietuviškos naftos gavyba net 22 metus. Jos nuomone, įdeštos lėšos atsipirktų per dešimtmetį.

Kiek naftos slepia mūsų žemės gelmės? Kodėl jos gavybai turime pritraukti užsienio kapitalą? To klausinėja energetikos ministro pavaduotoją Robertą Tamošiūną. Jis pateikė tokius duomenis.

Šiuo metu Lietuvoje išvalgyti 9 naftos telkiniai. Naftos atsargos juose 15,6 mln. tonų, ištirpusių naftoje dujų - 215,5 mln. kub. m. Pagal geografinę padėtį, atstumą tarp telkinių, naftos atsargų dydį ir užkonservuotą gręžinių būklę juos galima suskirstyti į tris grupes (telkiniai rasti Klaipėdos, Kretingos, Šilutės ir Plungės rajonuose). Pats didžiausias ir tinkamiausias gavybai - Genčių telkinys (1,3 mln. t), taip pat netoliese esantys Kretingos ir Nausodžio gręžinių požemiai. Bet išvalgyti dar ne visi žemės turtais. Geologai tikisi sausumoje atrasti dar 50, o jūroje 100 mln. tonų naftos. Nors šie skaičiai palyginti su stambiom pasaulio verslovėmis ne itin įspūdingi, tačiau lietuviška nafta aukštos kokybės, tinka tepalų gamybai.

Deja, šio turto patys išsiurbti kol kas negalim. Naftos gavyba - mums naujiena. Lietuvoje negaminami naftos verslovių įrenginiai, nėra taip pat ir jų montavimo bei eksploatavimo specialistų. Tad bendros įmonės ir kitokie susitarimai su užsienio partneriais neišvengiami. Tiesa, kai kam kyba abejonių, ar neparduosime Lietuvos naftos verslovių privačiam biznitiui? Štai Energetikos ministerija Vyriausybei pasiūlė net naftos gavybos ir perdirbimo konkurso sąlygas. Ji siūlo sukurti akcinę įmonę, kurioje valstybinis kapitalas sudarytų 51, užsienio kapitalas - 20 proc., o likęs tektų privatiems

asmenims. Už teisę išgauti naftą Lietuvai nemokamai tektų 40 proc. išgaunamo jos kiekio, o už perdirbimą - 20 proc. produktų.

Projekte pateikta ir daugiau privalomų skaičių, technologinių reikalavimų. Gal jie keisis, tačiau be ekonominio pagrindimo bet koks kontraktas pasirašytas nebus. Be to, naftos gavybos licenciją išduos Vyriausybė.

Visa išsiurbta nafta tikriausiai keliaus į Mažeikius. Statyti naują tepalų gamybos įmonę su painių komunikacijų ir valymo įrenginių sistema neekonomiška - tikslingiau kurti naują cechą turimame naftos perdirbimo mižine. Gal ateityje visa jo įranga modernės...

Apie energetikos perspektyvą šios srities specialistai kalba dar nedrąsiai. Gal todėl, kad jų patyrę pralimėjimo kartelį, milijoninius

nuostolius. Pavyzdžiui, sustabdyta Kaišiadorių HAE statyba, užkonservuotas Ignalinos AE trečiasis blokas. Dauguma specialistų, su kuriais kalbėjau, kaip tik siūlo sugįžti prie šių dviejų jėgainių bloko: atominę „pasukti“ ir Lietuvos pusę (dabar daugiausia energijos naudoja Baltarusija), naktį gaunamos energijos perteklių atiduoti hidroakumuliacinei. Štai mažytis Liuksemburgas taip net uždirba: naktį sukauptą energiją iš kaimyninių Belgijos, Prancūzijos šalių, o dieną - parduoda. Papildomus energijos šaltinius (vėjo, saulės, geoterminius) kažin ar suskubsim įsavinti, be to, Europon įžengusiai Lietuvai jų nepakaks. Argi ten vaikščiosim su vyžom?

Angelė Adomaitienė
(L. Aidas Nr. 189)

LIETUVOS CUKRUS

Sūduvos krašte nedaug kas beprisimena ta didelę šventę - pirmojo cukraus fabriko atidarymą. Apie tai iškalbingai byloja anuometinio „Lietuvos aido“ puslapiai.

„Pernai (1930-UjU) pavasaryje paliai Marijampolė pradėtas statyti cukraus fabrikas jau galutinai baigtas įrengti. Jo mašinos jau paleistos, dirba, cukrinių runkelių privežtos didelės krūvos tuojau bus per jas perleistos“. (Kalba netaisyta.)

1931-ųjų spalio 14 statybininkų įteiktu raktu ministras pirmininkas J.Tūbelis atrakino fabriko duris. Arkivyskupas P.Karevičius, asistuojant marijampoliečiams kunigams, pašventino pirmąjį cukraus fabriką.

Pasak „Lietuvos aido“, jis pasakė daug gražių komplimentų vyriausybei už tai, kad taip uoliai rūpinamasi Lietuvos pramone.

Prie Sūduvos laukų gėrybėmis lūžtančio stalo greta ministrai pirmininko ir arkivyskupo sėdo statybininkų atstovai, žemės ūkio, vidaus, užsienio reikalų, krašto apsaugos, švietimo ministrai J.Aleksa, P.Rusteika, D.Zaunius, B.Giedraitis, K.Šakenis, viceministrai, departamentų direktoriai, mokslo, mokymo įstaigų vadovai, verslininkai. Užstajė daug kalbų pasakyta, širdingų linkejų negailėta. Pasidžiaugta, kad Lietuva stengiasi pati pasigaminti tai, ką reikėdavo pirkti užsienyje. Štai dabar turėsime savo cukraus. Marijampolės fabrikas pajėgs perdirbti cukrinius runkelių, užaugintus 5000 hektarų. Laikraštis primena, kad 1931-aisiais cukriniams runkeliams skirta tik 3000 hektarų. Runkelių auginimu jau susidomėjo ne tik suvalkičiai,

bet ir aukštaičiai, žemaičiai. todėl 1932-aisiais šiam augalui teks 8000. o gal ir daugiau hektarų.

Vadinasi, vienas fabrikas pajėgs perdirbti tik dalį derliaus. Ką daryti?

„Tuo būdu, norint apseiti be užsienio cukraus mums reikėtų turėti bent tris tokius fabrikus“. Pritariant šiai minčiai, prašneka apie antrąjį fabriką.

Svečiams ir šeiminkams parpuo: o kiek kainuos cukrus „savo krašte, iš savo runkelių padarytų“?

„... Atsižvelgiant į tai, kad už cukrinius runkelius brangiai mokama - tuo būdu norint paskatinti jų augintojus - cukraus kaina - turint galvoj ir fabriką įdėto kapitalo lėta amortizacija, bus apie 70-90 centų kilogramui. Vietos gamyba turės būti saugojama muitais po 60 centų kilogramui. Atsiradus savo cukrui, fiskas (valstybės biudžetas) nustos didelių pajamų iš maitų. Tačiau vietoje to turės gražaus pelno cukrinių runkelių augintojai, turės darbo ir uždarbio darbininkai ir nereikės į užsienį leisti valiutą“.

Akcinės bendrovės „Lietuvos cukrus“ atstovo mintį pratęsė ministras pirmininkas: „... Valstybei naudingiau yra už savo krašto prekę ir brangiau mokėti negu už svetimą, įvežtą“. (Man atrodo, šie žodžiai įsimintini ir dabar, atkuriant nepriklausomą Lietuvos pramonę, plečiant ir gilinant tarpvalstybinę ekonominę bendradarbiavimą.)

Po ketverių metų žemės ūkio ministras S.Putvinskis atidarė antrąjį - Pavenčių cukraus fabriką. Ta iškilminga proga pasakyta, kad Marijampolėje perdirbta 91,7 mln. tonų runkelių. Iš jų (16,7 proc. cukringumo) pagaminta 15,2 mln. tonų cukraus. Gauta 2,2 mln. litų pelno. Didesnioji jo dalis skirta antrojo fabriko statybai. O ji kainavo penkis milijonus litų. Pasidžiaugta, kad Pavenčiai pranašesni už Marijampolę. Pavenčių fabrike „yra keletas tokių įrengimų, kokius iki šiol rastum tik keturiuose tokiuose fabrikuose“. Per dieną čia bus perdirbama 800-1000 tonų runkelių, pagaminta 1200-1500 tonų maišų cukraus.

„Lietuvos aido“ korespondentas, kruopščiai aprašydamas šio fabriko gimtadienį, teigia: „Jis duos naujo gyvumo Zemaitijos ir Klaipėdos krašto ūkininkams“. O kur bus

JAV Lietuvių Bendruomenės tarybos informacija spaudai

Naujoji JAV Lietuvių Bendruomenės XIII-ji Taryba, susirinkusi į pirmąją sesiją Philadelphijoje 1991 spalio 4-6 dienomis, išrinko trejų metų kadencijai Tarybos prezidiumą, Garbės teismą, Kontrolės komisiją ir naują Krašto valdybos pirmininką; pasiskirstė į aštuonias nuolatinės darbo komisijas; išklauė ir patvirtino buvusio prezidiumo, Garbės teismo, Kontrolės komisijos ir darbą baigiančios Krašto valdybos (iš Chicagos), įvairių institucijų bei komitetų veiklos pranešimus; svarstė ateities planus ir darbus; priėmė nutarimus LB veiklos stiprinimui ir plėtimui; džiaugėsi ir sveikino Nepriklausomos Lietuvos Respubliką jai laimėjus laisvojo pasaulio valstybių pilnutinį pripažinimą.

Į JAV LB Tarybos prezidiumą išrinkti pirmininkas Vytautas Kamantas (Sparta, Michigan), vicepirmininkai dr. Vytautas Narutis ir Birutė Vilutienė, sekretorės Svajonė Kerelytė ir Gražina Kamantienė.

Į JAV LB Garbės teismą išrinkti pirmininkas dr. Antanas Razma (Chicago), dr. Zigmas Brinkis, advokatė Daina Kojelytė, dr. Vytautas Majauskas ir dr. Pranas Zundė.

Į JAV LB Kontrolės komisiją išrinkti pirmininkas Rimantas Aukštuolis (Cleveland, Ohio), Kęstutis Bileris ir Linas Kučas.

Nauju JAV LB Krašto valdybos pirmininku išrinktas Vytautas Maciūnas iš Philadelphijos. Jis pasikvies naujos Krašto valdybos narius, juos tvirtins Taryba korespondenciniu būdu. Pareigas perims lapkričio mėnesį.

Visi JAV LB Tarybos nariai (viso 70) pasiskirstė į aštuonias nuolatinės Tarybos darbo komisijas.

Apie Pasaulio Lituvių Bendruomenės veiklą ir 1992 metais Chicagoje šaukiamą PLB Seimą kalbėjo PLB pirmininkas dr. Vytautas Bieliauskas.

JAV LB Tarybos Inf., 1851 Skyview Drive, Sparta MI 49345, Tel. 616-887-1436, Fax. 616-887-8989

Santiago de Chile Lietuva, Latvija ir Estija buvo priimtos pilnateisėmis narėmis į Pasaulio tarparlamentinę sąjungą. Šios tarptautinės organizacijos 86 sesijoje, kartu su Baltijos valstybėmis Pasaulio tarparlamentinės sąjungos narys gaus ir Liberija, Uganda ir Kuveitas.

parinkta vieta trečiajam fabriku? Apie tai irgi kalbėta, ginčytasi. Ir pirmuoju kandidatu parinktas Rokiškis. Deja, planuojant trečio fabriko statybą, jį „nukonkuravo“ Panevėžys. Neprisiminta Rokiškio ir po trisdešimt vienerių metų renkant vientą ketvirtam fabriku.

Dabar, kai mūsų žemdirbiai priaugina daugiau cukrinių runkelių negu pajėgiam perdirbti, galvojama apie penkto fabriko statybą. Gal šį kartą laimė nusišypsos rokiškėnams?

Vytautas Labūnaitis
(L. Aidas Nr. 189)

REMKIME AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDA

nes jo tikslas yra:- Skatinti, remti ir puoselėti lietuvių tautinę kultūrą, mokslą, švietimą, meną ir kitas lietuvių apraiškas. Fondą stiprinsime ir jį ugdydame, jei įvairiomis progomis jam aukosime, stosime jo nariais ir nepamiršime jo surašydami testamentus. Testamentuose reikia įrašyti tiksliai angliškąjį Fondo pavadinimą ir adresą:

AUSTRALIAN LITHUANIAN FOUNDATION INC.

50 Errol Street, North Melbourne, Victoria.

Visą korespondenciją ir aukas prašome siųsti adresu:

P.O. Box 11, North Melbourne. Vic. 3051

A.L. Fondo Valdyba.